

Apskaitos ir audito pagrindai

TURINYS

I VADAS	13
I dalis A P S K A I T O S P A G R I N D A I	15
<i>Rasa Subačienė, Ramunė Budrionytė, Kastytis Senkus, Daiva Tamulevičienė</i>	
I.1 skyrius. APSKAITOS SISTEMA	17
1.1.1. Apskaitos samprata ir informacija	18
1.1.2. Finansinės apskaitos reglamentavimas	23
1.1.3. Pagrindinė apskaitos lygybė ir jos struktūra	28
1.1.4. Apskaitos metodo elementai	38
1.1.5. Apskaitos ciklas	51
1.1.6. Finansinių ataskaitų rinkinio sudarymas	55
Savikontrolės užduotys	61
Papildoma literatūra	90
I.2 skyrius. APSKAITOS METODŲ TAIKYMO PAGRINDAI	91
1.2.1. Ilgalaikio turto apskaita	92
1.2.1.1. Ilgalaikio materialiojo turto apskaita	92
1.2.1.2. Nematerialiojo turto apskaita	104
1.2.2. Trumpalaikio turto apskaita	10
1.2.2.1. Atsargų apskaita	10
1.2.2.2. Kitas trumpalaikis turtas	115
1.2.3. Mokėtinų sumų ir įsipareigojimų apskaita	118
1.2.3.1. Mokėtinų sumų ir įsipareigojimų apskaitos principai	118
1.2.3.2. Darbo užmokesčio apskaita	120
1.2.4. Pajamos ir sąnaudos	127
1.2.5. Nuosavo kapitalo apskaita	132
Savikontrolės užduotys	137
Papildoma literatūra	145

II dalis | MOKESČIŲ PAGRINDAI 147**II.1 skyrius. LIETUVOS MOKESČIŲ SISTEMA****IR MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMAS 149***Irma Kamarauskienė*

11.1.1.	Mokesčių ir mokesčių sistemos samprata.....	150
11.1.2.	Lietuvos mokesčių istorija	151
11.1.3.	Mokesčių funkcijos, mokesčių struktūra ir principai	158
11.1.4.	Mokesčių teisės aktų sistema ir mokesčių aibė	163
11.1.5.	Mokesčių administravimo sistema	167
11.1.6.	Mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo ir mokėjimo principai	176
11.1.7.	Mokestinių patikrinimai ir tyrimai	180
11.1.8.	Mokestinių ginčų sprendimo tvarka	183
	Savikontrolės klausimai	185
	Savikontrolės užduotys	186
	Papildoma literatūra	188
11.2	skyrius. TIESIOGINIAI MOKESČIAI 189	
11.2.1.	Gyventojų pajamų mokesčio elementai ir mokesčio apskaičiavimas, deklaravimo ir mokėjimo sistema	190
	<i>Rasa Subačienė</i>	
11.2.1.1.	Gyventojų pajamų mokesčio atsiradimo prielaidos	190
11.2.1.2.	Gyventojų pajamų mokesčio elementai	191
11.2.1.3.	Gyventojų pajamų mokesčio mokėtojai	192
11.2.1.4.	Gyventojų pajamų mokesčio objektas	193
11.2.1.5.	Gyventojų pajamų mokesčio tarifai	195
11.2.1.6.	Apmokestinamų pajamų pripažinimas	198
11.2.1.7.	Apmokestinamų pajamų apskaičiavimo tvarka	201
11.2.1.8.	Pajamų priskyrimas klasėms	211
11.2.1.9.	GPM apskaičiavimas ir sumokėjimas	213
11.2.1.10.	Pajamų deklaravimas	216
	Savikontrolės klausimai.....	221
	Savikontrolės užduotys.....	222
	Papildoma literatūra.....	226

11.22. Valstybinio socialinio draudimo ir privalomojo sveikatos draudimo elementai, įmokų apskaičiavimas, deklaravimas ir sumokėjimas	227
<i>Kastytis Senkus, Vilius Savickas</i>	
11.22.1. Valstybinio socialinio draudimo ir privalomojo sveikatos draudimo įmokų atsiradimas	227
11.22.2. Valstybinio socialinio draudimo elementai	229
11.22.3. Valstybinio socialinio draudimo mokesčio įmokų mokėtojai ..	231
11.22.4. Valstybinio socialinio draudimo mokesčio objektas	232
11.22.5. Valstybinio socialinio draudimo mokesčio tarifai	236
11.22.6. Valstybinio socialinio draudimo mokesčio apskaičiavimas ir mokėjimas	241
11.22.7. Privalomojo sveikatos draudimo elementai	243
11.22.8. Draudžiamieji ir apdraustieji privalomuoju sveikatos draudimu. .	244
11.22.9. Privalomojo sveikatos draudimo mokesčio objektas ir mokesčio tarifai, jo skaičiavimas ir mokėjimas	246
Savikontrolės klausimai	248
Savikontrolės užduotys	249
Papildoma literatūra	251
11.23. Pelno mokesčio elementai, mokesčio apskaičiavimas, mokėjimas ir planavimas	252
<i>Irma Kamarauskienė</i>	
11.23.1. Pelno mokesčio atsiradimo prielaidos	252
11.23.2. Pelno mokesčio elementai	253
M.2.3.3. Pelno mokesčio apskaičiavimas, mokėjimas ir planavimas	260
Savikontrolės klausimai	275
Savikontrolės užduotys	276
Papildoma literatūra	277
M.2.4. Nekilnojamojo turto mokesčio, žemės mokesčio ir mokesčių už aplinkos teršimą elementai, mokesčių apskaičiavimas, deklaravimas ir sumokėjimas	278
<i>Kastytis Senkus, Vilius Savickas</i>	
11.24.1. Nekilnojamojo turto mokesčio, žemės mokesčio ir mokesčių už aplinkos teršimą atsiradimo prielaidos	278
11.24.2. Nekilnojamojo turto mokesčio elementai	279
11.24.3. Žemės mokesčio elementai	285
11.24.4. Mokesčio už aplinkos teršimą elementai	288
Savikontrolės klausimai	293
Savikontrolės užduotys	294
Papildoma literatūra	295

II.3 skyrius. NETIESIOGINIAI MOKESČIAI	297
1131. Pridėtinės vertės mokesčio elementai, mokesčio apskaičiavimas, deklaravimas ir sumokejimas	298
<i>Kastytis Senkus</i>	
113.1.1. Pridėtinės vertės mokesčio atsiradimas	298
113.1.2. Pridėtinės vertės mokesčio elementai	299
113.1.3. Apmokestinamieji asmenys	299
113.1.4. Pridėtinės vertės mokesčio objektas	302
113.1.5. Pridėtinės vertės mokesčio tarifai.....	305
113.1.6. Prekių tiekimo arba paslaugų teikimo įforminimas	311
113.1.7. PVM deklaravimas	322
Savikontrolės klausimai.....	327
Savikontrolės užduotys.....	328
Papildoma literatūra.....	331
1132. Akcizų elementai, mokesčio apskaičiavimas, deklaravimas ir sumokejimas.....	332
<i>Kastytis Senkus</i>	
113.2.1. Akcizų atsiradimo prielaidos	332
113.2.2. Akcizų elementai.....	334
113.2.3. Pagrindiniai apmokestinimo akcizais atvejai	340
113.2.4. Atvejai, kai akcizais apmokestinamos prekės atleidžiamos nuo akcizų mokesčio.....	342
113.2.5. Mokestinis laikotarpis ir akcizų deklaracijos pateikimas.....	343
Savikontrolės klausimai	346
Savikontrolės užduotys	347
Papildoma literatūra	348
dalis I AUDITO PAGRINDAI	349
HM skyrius. AUDITO APLINKA.....	351
<i>Vaclovas Lakis</i>	
111.1.1. Audito atsiradimas ir klasifikavimas	352
111.1.1.1. Audito atsiradimas ir evoliucija	352
111.1.1.2. Audito sistema	358
111.1.1.3. Išorės ir vidaus audito panašumai ir skirtumai	359
111.1.1.4. Audito klasifikavimas pagal funkcijas	364
111.1.1.5. Audito sistemos Lietuvoje formavimas ir raida	368
111.1.1.5.1. <i>Valstybinio audito raida</i>	368
111.1.1.5.2. <i>Nepriklausomo audito raida</i>	370
111.1.1.5.3. <i>Vidaus audito atsiradimas ir raida</i>	374
Savikontrolės klausimai.....	379
Papildoma literatūra	380

111.1.2.	Auditu ir apskaitos profesinės organizacijos ir jų veikla	381
	Savikontrolės klausimai	390
	Papildoma literatūra	391
111.1.3.	Tarptautinis ir nacionalinis auditu reglamentavimas	392
	111.1.3.1. Valstybinio auditu reglamentai	393
	111.1.3.2. Nepriklausomo auditu reglamentai	397
	111.1.3.3. Vidaus auditu reglamentai	406
	Savikontrolės klausimai	408
	Savikontrolės užduotys	409
	Papildoma literatūra	410
111.1.4.	Auditoriai ir auditu įmonės	411
	111.1.4.1. Auditoriaus vardo suteikimas	411
	111.1.4.2. Auditorių profesinė etika	413
	111.1.4.3. Nepriklausomų auditorių bendradarbiavimas su audituojamaisiais	419
	111.1.4.4. Vidaus auditorių ir audituojamujų santykiai	423
	111.1.4.5. Išorės ir vidaus auditorių bendradarbiavimas	428
	111.1.4.6. Auditoriaus eksperto darbo naudojimas	431
	111.1.4.7. Auditu įmonė	434
	111.1.4.8. Auditu kokybės užtikrinimas ir kontrolė	436
	Savikontrolės klausimai	440
	Savikontrolės užduotys	441
	Papildoma literatūra	443
III.2 skyrius.	PAGRINDINĖS AUDITO KONCEPCIJOS: RIZIKA, REIKŠMINGUMAS, ĮRODYMAI	445
	<i>Daiva Raziūnienė</i>	
111.2.1.	Auditu rizikos vertinimas	446
	111.2.1.1. Auditu rizikos samprata	446
	111.2.1.2. Auditu rizikos veiksnių	448
	111.2.1.3. Kiekybinis auditu rizikos modelis	451
	Savikontrolės klausimai	453
	Savikontrolės užduotys	454
	Papildoma literatūra	456
111.2.2.	Reikšmingumo samprata atliekant auditą	457
	111.2.2.1. Reikšmingumo koncepcija	457
	111.2.2.2. Preliminari nuomonė apie reikšmingumą	459
	111.2.2.3. Reikšmingumo nustatymo metodai	461
	111.2.2.4. Reikšmingumo pasiskirstymas (alokacija) balansinių straipsnių lygmeniu	462
	111.2.2.5. Reikšmingumo, auditu rizikos ir auditu įrodymų ryšys	463
	Savikontrolės klausimai	465
	Savikontrolės užduotys	466
	Papildoma literatūra	468

111.2.3.	Finansinių ataskaitų audito objektas, įrodymai, procedūros	469
111.2.3.1.	Audito objektas	469
111.2.3.2.	Audito įrodymų klasifikavimas	471
111.2.3.3.	Audito įrodymų savybės	473
111.2.3.4.	Audito procedūros	475
	Savikontrolės klausimai	480
	Savikontrolės klausimai ir užduotys	481
	Papildoma literatūra	483
111.2.4.	Audito dokumentavimas	484
111.2.4.1.	Audito dokumentavimo paskirtis ir formos	484
111.2.4.2.	Audito darbo dokumentų valdymas	485
111.2.4.3.	Audito darbo dokumentų saugojimas ir nuosavybė	486
	Savikontrolės klausimai	489
	Savikontrolės užduotys	490
	Papildoma literatūra	492
111.2.5.	Pagrindinis auditoriaus dokumentas - auditoriaus išvada	493
111.2.5.1.	Auditoriaus išvados formatas	494
111.2.5.2.	Auditoriaus nuomonės pateikimo reikalavimai	498
111.2.5.3.	Auditoriaus nuomonės modifikavimas	499
	Savikontrolės klausimai	501
	Savikontrolės užduotys	502
	Papildoma literatūra	504
SAVIKONTROLĖS UŽDUOČIŲ ATSAKYMAI	505	
I dalis. Apskaitos pagrindai	507	
II dalis. Mokesčių pagrindai	545	
il. Savikontrolės užduočių atsakymai	545	
111.21. Savikontrolės užduočių atsakymai	545	
111.22. Savikontrolės užduočių atsakymai	547	
111.23. Savikontrolės užduočių atsakymai	548	
111.24. Savikontrolės užduočių atsakymai	549	
111.31. Savikontrolės užduočių atsakymai	549	
111.32. Savikontrolės užduočių atsakymai	551	
III dalis. Audito pagrindai	552	
111.1. Savikontrolės užduočių atsakymai	552	
111.2. Savikontrolės užduočių atsakymai	552	
LITERATŪRA	553	